

บทที่ 4

สรุปการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการพิจารณาผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ พบว่า โครงการบ้านเอื้ออาทร จังหวัดปราจีนบุรี (ท่าตูม) มีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ดังรายละเอียดในบทที่ 2) ในระยะดำเนินการโครงการเพียงบางส่วน โดยมาตรการฯ ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามมีดังนี้

1) หากโครงการมีการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ตามที่ได้รับความเห็นชอบในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เดิมไว้ โครงการจะต้องมีการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียด EIA กับหน่วยงานท้องถิ่น (อบต./เทศบาล) หรือหน่วยงานอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ตามเกณฑ์ข้อกำหนดของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ให้ตรงกับสภาพปัจจุบัน

2) โครงการมีการจัดทำรั้วเป็นแบบลวดตาข่ายล้อมรอบพื้นที่บ่อหนองน้ำ สูง 1.2 เมตร ซึ่งรั้วจะมีประตูทางเข้า-ออก สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเข้ามาดูแลได้เท่านั้น เพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาในบริเวณพื้นที่ดังกล่าว แต่รั้วบางช่วงมีการเปิดออกทำให้บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องสามารถเข้าไปได้

3) โครงการไม่ได้มีการดูแลพื้นที่สีเขียวบริเวณบ่อหนองน้ำปล่อยให้มีหญ้ารก รวมทั้งยังไม่ได้มีการขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อหนองน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน

4) จากการตรวจสอบ พบว่า เครื่องสูบน้ำ ของโครงการชำรุดไม่สามารถใช้งานได้ และบ่อหนองน้ำไม่ได้มีการขุดลอกตะกอน

5) โครงการยังไม่ได้มีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางทุกเดือน

6) โครงการไม่สามารถควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งหลังผ่านการบำบัดให้ค่าคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรรประเภท ก. เนื่องจากโครงการยังไม่ได้มีการเปิดเดินระบบบำบัดอย่างสม่ำเสมอตามที่ได้ออกแบบไว้

7) โครงการไม่ได้มีการตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ เพื่อมิให้มีผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในแหล่งรองรับน้ำทิ้งจากโครงการ

8) โครงการไม่ได้มีการดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการบำบัดน้ำเสียให้ใช้งานได้ดียู่เสมอ กรณีเกิดการชำรุดเสียหาย ต้องซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาอันรวดเร็ว

9) โครงการยังไม่ได้มีการตรวจสอบตะกอนในบ่อกักตะกอนทุก 2 เดือน หากพบว่า มีปริมาณมากเกินไป กักเก็บ (ประมาณ 1 ใน 3 ของความสูงถัง) ต้องทำการสูบน้ำออก เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดตะกอนแข็งติดอยู่ก้นบ่อจนกำจัดออกได้ยาก และส่งผลต่อประสิทธิภาพการบำบัดของระบบบำบัดน้ำเสีย

10) โครงการยังไม่ได้มีการณรงค์ขอความร่วมมือให้เจ้าของบ้านทุกหน่วยพิกัดและระบบบำบัดน้ำเสียขั้นต้นประจำบ้าน

- 11) ทางโครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมการเดินระบบบำบัดน้ำเสียของโครงการ
- 12) โครงการยังไม่มีผลการรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการคัดแยกขยะก่อนทิ้งและทิ้งขยะลงถังให้ถูกต้องตามประเภทของขยะทุกครั้ง ห้ามวางกองเรียงรายบริเวณจุดวางถังขยะ
- 13) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยจัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกทุกแห่งและจัดระเบียบการจอดรถเพื่อให้การเข้า-ออกเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว
- 14) โครงการยังไม่มีการจัดอบรมและฝึกซ้อมการป้องกันอัคคีภัยของโครงการอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยประสานงานเพื่อขอความช่วยเหลือจากงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตุม

4.2 คุณภาพน้ำ

4.2.1 คุณภาพน้ำทิ้ง

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 เมื่อนำค่าไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร เล่ม 138 ตอนพิเศษ 161 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2564 (ที่ดินจัดสรรประเภท ก) สามารถสรุปได้ดังนี้

บ่อบำบัดน้ำทิ้งหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสียรวม พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 14.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 2.0 – 34.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง 7.0 – 88.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่า ผู้บริหารดูแลโครงการยังไม่ได้เปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอตามที่ได้ออกแบบไว้ รวมทั้งยังไม่ได้มีการขุดลอกตะกอนและตักไขมันออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการควรมีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการขุดลอกตะกอนและตักไขมันออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำทิ้งให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

บ่อบำบัดสุดท้ายก่อนระบายออกสู่แหล่งน้ำสาธารณะ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง 3.0 – 9.2 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 3.0 – 10.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง 5.0 – 63.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายในโครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกที่ระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

บ่อรับน้ำทิ้งจากโครงการ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Suspended Solids) เท่ากับ 12 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN เท่ากับ 8 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนค่าความสกปรกในรูป BOD₅ เท่ากับ 67 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน (ค่ามาตรฐานน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. SS ≤ 30 mg/l, BOD₅ ≤ 20 mg/l และ TKN ≤ 35 mg/l) ทั้งนี้ ผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายในโครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกท่อระบายน้ำและบ่อกักน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

4.3 ข้อเสนอแนะ

บริษัทที่ปรึกษาฯ ขอเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อให้โครงการได้ปฏิบัติ ดังนี้

1) ขอให้ผู้ดำเนินการตามมาตรการเพื่อให้คุณภาพน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย และบ่อกักสุดท้ายก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1) ตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระบบบำบัดน้ำเสีย หากพบว่าชำรุดให้ดำเนินการซ่อมแซมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) เปิดระบบบำบัดน้ำเสียระยะเวลาตามที่คู่มือและรายการคำนวณของระบบบำบัดน้ำเสียระบุ เพื่อให้จุลินทรีย์ได้รับออกซิเจนที่เพียงพอในการบำบัดน้ำเสีย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) ตรวจสอบไขมันในบ่อดักไขมันของระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันการอุดตันของกากตะกอนไขมัน เมื่อมีปริมาณมากควรตักใส่ถุงดำ และนำไปกำจัดให้ถูกวิธีและถูกสุขลักษณะ

1.4) ตรวจสอบบ่อกะเอย หากพบว่า มีเศษขยะ กากพลาสติก ควรดำเนินการตักออก รวมทั้งตรวจสอบบ่อดักตะกอนตะกอนในบ่อกะเอยและถังตกตะกอน หากพบว่ามีตะกอนสูงกว่า 1 ใน 3 ส่วนของความสูงถังตกตะกอนต้องสูบล้างเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมอยู่ในถังตกตะกอน ทำให้ก่อกำจัดยาก

2) โครงการต้องจัดให้มีการดูแลพื้นที่สีเขียวบริเวณบ่อบำบัดน้ำไม่ปล่อยให้แห้งเหี่ยว รวมทั้งต้องมีการขุดลอกตะกอนและกำจัดวัชพืชในบ่อบำบัดน้ำออกเป็นประจำทุก 6 เดือน

3) ทางโครงการควรมีการซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำเพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ และบ่อบำบัดน้ำควรมีการขุดลอกตะกอนในบ่อบำบัดน้ำอย่างสม่ำเสมอ

4) โครงการควรมีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางทุกเดือน

5) ทางโครงการควรควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งหลังผ่านการบำบัดให้ค่าคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน รวมทั้งต้องมีการเปิดเดินระบบบำบัดอย่างสม่ำเสมอตามที่ได้ออกแบบไว้

6) โครงการควรมีการตรวจสอบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียเป็นไปตามที่ออกแบบไว้อยู่เสมอ

7) โครงการต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาอุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องใช้ในการบำบัดน้ำเสียให้ใช้งานได้ดียิ่งขึ้น

8) โครงการต้องมีการตรวจสอบตะกอนในบ่อกักตะกอนทุก 2 เดือน หากพบว่า มีปริมาณมากเกินไป กักเก็บ ต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาทำการสูบน้ำออก

9) โครงการต้องมีการรณรงค์ขอความร่วมมือให้เจ้าของบ้านทุกหน่วยพักดูและระบบบำบัดน้ำเสียขั้นต้น ประจำบ้านโครงการต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย

10) โครงการต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยจัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกทุกแห่งและจัดระเบียบการจอดรถ เพื่อให้การเข้า-ออกเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว

11) โครงการควรมีการประสานงานให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลท่าตูม เข้ามาฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ ปีละ 1 ครั้ง

12) หากโครงการมีการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ตามที่ได้รับความเห็นชอบในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เติมไว้ โครงการจะต้องมีการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียด EIA กับหน่วยงานท้องถิ่น (อบต./เทศบาล) หรือหน่วยงานอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ ตามเกณฑ์ข้อกำหนดของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ให้ตรงกับสภาพปัจจุบัน